

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Eläinvalvonnan havainnot vuodelta 2021

Tanja Kontkanen ja Minna Venäläinen

8.4.2022

Eläinvalvonnat 2021 Pohjois-Karjalassa 1/2

- Ruokaviraston otantatilat 28 kpl, joista 17 tukiehtojen valvonnassa ja näistä 16 myös merkinnän ja rekisteröinnin valvonnassa, näistä nautatiloja 15 kpl ja lammas- ja vuohitiloja 2 kpl
  - > Merkintä ja rekisteröinti kunnossa 38% (6/16)
  - > Merkinnän ja rekisteröinnin vakavia puutteita 62% (10/16)
- Eläintukien seuraamuksia 65% (11/17), joista lisäksi yhdelle aiheutui sanktiouhka
- Ruokaviraston pelkässä merkinnän ja rekisteröinnin valvonnassa 10 tilaa (nautatiloja 6, sikatiloja 0, lammas- ja vuohitiloja 4)
  - > Vakavia puutteita 4 tilalla
- Alkuperäisrotuja koskevia ympäristösopimuksia valvottu 1 tila, joka kunnossa

Eläinvalvonnat 2021 Pohjois-Karjalassa 2/2

- Nautojen High Risk otannalla valvottu 21 tilaa
-> Puutteita 38% (8/21)
- Lammas- ja vuohitilojen High Risk otannalla valvottu 7 tilaa
-> Vakavia puutteita 57% (4/7)
- ELY-keskuksen omalla otannalla valvottu 8 nautatilaa
-> Otettu valvontaan Aluehallintoviraston määräyksestä, muun valvonnan yhteydessä havaittujen epäkohtien vuoksi tai ulkopuolisen tahon tekemän ilmoituksen perusteella
-> 88% (7/8) puutteita, joko tukiehdoissa tai/ja vakavia merkinnän ja rekisteröinnin puutteita
- Eläinrekisterin ristiriitaisuuksien vuoksi ristiintarkastusotannalla 18 tilaa

Suurimmat seuraamusten aiheuttajat

- Korvamerkittömät eläimet
- Rekisteröimättömät yli 7 vrk ikäiset naudat
- ”Kadonneet” eläimet
- Rekisteri-ilmoitukset tekemättä 7 vrk sisällä tapahtumasta
- Eläinten hyvinvointikorvauksessa valittu sellaisia toimenpiteitä, joiden kaikkia vaatimuksia ei pystytä toteuttamaan (vasikoiden pito-olosuhteiden parantaminen pinta-alavaatimuksella, lypsy- ja emolehmien hoito-, poikima- ja sairaskarsinat, nautojen hoito- ja sairaskarsinat)
- Kahdella tilalla myös ns. perustason puutteita (eläinsuojelulainsäädännön vaatimukset ei täyty) ja oli kuitenkin valittu eläinten hyvinvointikorvauksen toimenpiteitä

Eläintenpitäjän oikeudet ja velvollisuudet valvontatilanteessa

Oikeudet

- Osallistua tarkastukseen ja auttaa esim. eläinten tunnistuksessa ja kokoamisessa
- Käyttää apuna valvonnassa avustajaa tai valtuuttaa jonkun muun toimimaan edustajanasi, jos et itse voi olla mukana
- Tarkastuksen jälkeen, kun pöytäkirja on lähetetty, oikeus kirjata valvontaa koskevat huomiot pöytäkirjaan
- Tarvittaessa voit hakea muutosta tukipäätökseen

Velvollisuudet

- Valvonnassa avustaminen on eläintenpitäjän velvollisuus (toimeenpanolaki 192/2013 26§)
  - Tarkastus saadaan nopeammin suoritettua
  - Kesken oleva valvonta estää tukien maksun
  - Turvallisempaa tarkastajille ja eläimille
  - Kaikki eläimet saadaan varmemmin käytyä läpi ja tunnistettua
    - Tunnistamatta ja näkemättä jääneet eläimet hylätään ja ne otetaan huomioon laskettaessa seuraamuksia tilalle maksettaviin tukiin

Kun eläimet ”vaeltaa kylillä”

Tanja Kontkanen ja Minna Venäläinen

8.4.2022

”Kylillä” juoksevat naudat

- Viime vuosien ongelmaksi on muodostuneet ”vapaana juoksentelevat” naudat
- Eläimet pitää olla koko ajan hoidettavissa mm.
  - poikimiset pitäisi vahtia ja auttaa tarvittaessa,
  - eläinten lääkitsemiset,
  - korvamerkinnyt ym. pitää pystyä hoitamaan,
  - sairaiden eläinten erilleen ottaminen ja niiden hoito
- Valvonnassa kaikki näkemättä ja tunnistamatta jääneet eläimet hylätään ja ne aiheuttavat vakavan puutteen merkinnän ja rekisteröinnin valvonnassa
- Valvonnan ajaksi eläimet on saatava koottua pienempiin aitauksiin tai tiloihin, jossa ne pystytään helposti tunnistamaan
- Luomukotieläintiloilla markkinointikielto luomueläimille, mikäli eläimet pääsevät kulkemaan tavanomaisilla pelloilla

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Uutta eläinvalvonnassa

Tanja Kontkanen ja Minna Venäläinen

8.4.2022

Lakimuutokset vuodelle 2022

Laki eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä (1069/2021) astunut voimaan 1.1.2022

Lue Lisää: <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20211069>

MMM:n asetus eläinten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä (67/2022), voimaan 24.1.2022

Seuraavissa dioissa käydään läpi nautojen, lampaiden ja vuohien muutoksia.

Muiden eläinlajien osalta (siat ja kameli- ja hirvieläimet) voi käydä lukemassa esim. finlexistä tai ruokaviraston nettisivuilta.

NAUDAT

- Nautaeläimet merkitään kiinnittämällä eläimen kumpaankin korvalehteen korvamerkki
  - 1.1.2021 jälkeen syntyneillä naudoilla toisen korvamerkin on oltava elektroninen.
  - Jos tilalla on tavallisia vapaita merkkejä, niitä voi käyttää vielä tilaamalla tavallisen apumerkin tilalle elektronisen korvausmerkin.
  - Ruokavirasto mitätöi tavalliset apumerkit loppuvuodesta 2022.
- Nautojen rekisteri-ilmoitukset
  - Vaatimukset säilyvät ennallaan. Ilmoitukset rekisteriin tehtävä 7 vrk kuluessa.
- Entinen eläinluettelo nyt nimellä pitopaikan kirjanpito
  - Sisältö muuttuu hieman aiemmasta
  - Rekisteriin määräajan sisällä tehdyillä ilmoituksilla voi kuitata kirjanpito vaatimuksen ko. asioista.

LAMPAAT JA VUOHET

- Lammas- ja vuohieläinten tunnistaminen
  - Lammas- ja vuohieläimet merkitään kiinnittämällä eläimen kumpaankin korvalehteen korvamerkki
  - Toisen tavanomaisen korvamerkin voi mahdollisesti jatkossa korvata elektronisella korvamerkillä, injektoitavalla transponderilla tai pötsiboluksella.
  - Lammas- ja vuohieläimet, jotka on tarkoitettu teurastaa ennen 12 kk ikää, on merkittävä ainakin toiseen korvalehteen kiinnitettävällä tavanomaisella korvamerkillä.

Karitsojen ja kilien merkitseminen ja rekisteröinti

- Syntymäpitopaikassaan olevat eläimet:

	Merkittävä viimeistään	Rekisteröitävä viimeistään
Syntynyt ennen 1.1.2022	6 kuukauden iässä	6 kuukauden iässä
Syntynyt 1.1.-23.1.2022	90 päivän iässä	6 kuukauden iässä
Syntynyt 24.1.2022 tai sen jälkeen	90 päivän iässä	90 päivän iässä

- Määräaikojen laskeminen aloitetaan tapahtumapäivää seuraavasta päivästä
- Jos eläin siirretään syntymäpitopaikastaan ennen ylläolevien ikärajojen täyttymistä, pitää se merkitä ja rekisteröidä ennen siirtoa

Muut rekisteri-ilmoitukset, kuten ostot, poistot ja siirrot, on tehtävä 7 vrk sisällä tapahtumasta.

Lampaiden entinen eläinluettelo on nyt pitopaikan kirjanpito

- Syntymäaika, kuolinpäivä, teurastuspäivä, katoamispäivä
- Elektronisen tunnisteen tyyppi ja sijainti, jos eläimessä tällainen tunniste
  - Alkuperäinen tunnistuskoodi, jos tunnistinta on muutettu sekä muutoksen syy.
- Tiedot on kirjattava sähköisessä muodossa tai paperilla. Jos toimija ilmoittaa vastaavat tiedot rekisteriin rekisteri-ilmoituksille säädetyssä määräajassa, toimijan **ei tarvitse erikseen pitää kirjaa.**

UUSI NAUTAREKISTERI

- Uusi nautarekisteri tulee käyttöön 27.4.2022
- Uuden nautarekisterin käyttöönoton yhteydessä myös asiakaspalvelu siirtyy Ruokavirastoon
- Asiakaspalvelun aukioloajat säilyvät ennallaan, mutta yhteystiedot muuttuvat
  - o Puhelinnumero: 02950 250 300
  - o sähköpostiosoite: nautarekisteri@ruokavirasto.fi
  - o postiosoite: Nautarekisteri/Ruokavirasto, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki

Laatu ja palvelutaso paranevat

- Virheilmoitukset
  - o Virheistä, puutteista ja huomautuksista tiedotetaan
- Esitäytetyt ilmoitukset osto- ja poistoilmoituksiin
  - Eläintenpitäjien, eläinvälittäjien ja teurastamojen tekemistä ilmoituksista syntyy eläintenpitäjälle esitäytettyjä ilmoituksia
- Kohdennetut tiedotteet
- Maksuton käyttöliittymä myös asiakastunnuksellisille tiloille

Käyttöönotto 21.-27.4.2022

- Toiveena, että kaikki mahdolliset ilmoitukset tehdään ennen katkon alkamista tai sen jälkeen
- Käyttökatkon aikana asiakaspalvelu ottaa ilmoitukset vastaan lomakkeilla tai sähköpostilla
  - Ilmoituksen vastaanottamispäivä on ilmoituksen tekopäivä, vaikka se tallennettaisiinkin esim. seuraavana arkipäivänä.

Valtuudet uuteen nautarekisteriin

- Anna tarvittavat valtuudet yritykselle, mikäli kuulut tuotosseurantaan tai emolehmätarkkailuun, käytät kaupallista sovellusta (esim. Minun Maatilani), kuulut nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmään (Naseva) tai esimerkiksi teurastamo tulee tekemään puolestasi nautojen poistoilmoituksia.
- **Valtuudet tulee antaa hyvissä ajoin ennen uuden nautarekisterin käyttöönottoa**, jotta ilmoitusten tekeminen ja tietojen selaus jatkuvat uuden nautarekisterin käyttöönoton jälkeen ilman katkoja. Ilman valtuuksia tiedot nautarekisteristä eivät tule esim. Minun Maatilani tai Nasevan käyttöön. Valtuuksia voi käydä antamassa 13.1.2021 lähtien. Valtuudet tulevat käyttöön vasta uuden nautarekisterin käyttöönoton yhteydessä.
- Voit valtuuttaa tarvittaessa myös henkilön (esim. lomittajan) tekemään nautarekisterin asiointisovelluksella puolestasi ilmoituksia rekisteriin. Valtuudet annetaan muuten samalla tavalla kuin yritykselle, mutta henkilön valtuuttamisessa tarvitset valtuutettavan henkilön henkilötunnuksen.
- Hyvät ohjeet valtuutuksiin liittyen löytyy ruokaviraston sivuilta <https://www.ruokavirasto.fi/viljelijat/elaintenpito/elainten-merkinta-ja-rekisterointi/nautaelaimet/uusi-nautarekisteri-hanke/suomi.fi-valtuuttaminen/ohjeita-valtuutuksen-antamiseen/>

Hallinnolliset seuraamukset uudessa eläintunnistuslaissa

Keskeisimmät toimenpiteet, joilla varmistetaan eläinten merkinnän ja rekisteröinnin lainsäädännön noudattaminen

Uusi eläinpalkkiojärjestelmä vuodelle 2022

- Uudet linjaukset johtuvat komission uusista tulkintaohjeista
- Käytännössä sitoo jäsenvaltioita – rahoituskorjausuhka
- Lisää tietoa vuoden 2022 palkkiojärjestelmästä ruokaviraston sivuilla.
- HUOM! C-alueella kansallinen kotieläintuki on merkittävin tuki. Kansallisen kotieläintuen ja eläinten hyvinvointikorvauksen tuet jatkuvat entisellään.
- Kauden 2023-2027 tukijärjestelmän ehdot tulevat todennäköisesti muuttumaan. Ne määritellään, kunhan EU-asetusten lopullinen sisältö varmistuu.

Eläinsuojelulain kokonaisuudistus on **valmistelussa** (=Mitään ei ole vielä lyöty lukkoon)

- Olisi tämän hetken aikataulun mukaan tulossa voimaan 2023 alusta.
- Tuotantoeläimiä koskevat tärkeimmät muutokset
  - Uusien parsinavettojen käyttöönotto kielletään lain tullessa voimaan
    - Olemassa olevia parsinavettoja voidaan hyödyntää niiden käyttöiän loppuun asti
      - Parsipaikkoja saa peruskorjata
      - Parsipaikkojen määrää ei saa lisätä laajennuksen ja peruskorjauksen yhteydessä.
    - Parsinavetoissa ei saa pitää kytkettynä muita kuin maidontuotantoa varten pidettäviä hiehoja ja lehmiä. Siirtymäaika 1.1.2028 saakka.
    - Parsinavetoissa pidettävien lypsylehmien ja hiehojen jaloitteluvuorokautta lisätään 60 → 90 päivään vuodessa.
  - Jatkuva vedensaanti pysyvissä pitopaikoissa
  - Vaatimus kivunlievityksen käytöstä kaikissa kivuliaissa toimenpiteissä